

МІЖКУЛЬТУРНИЙ Діалог

● gs_radaspilnot@ukr.net ●

www.spilka-radaspilnot.org

ВІД МІЖНАЦІОНАЛЬНОГО ДІАЛОГУ — ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТІ!

№6 (6) Червень — липень 2026 р.

R30-06463

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ГАЗЕТА ГРОМАДСЬКОЇ СПІЛКИ «РАДА НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ 2025» (РНСУ)

Шановні друзі!

Від імені Ради національних спільнот України щиро вітаємо вас із 30-ю річницею Конституції України!

Цього року ми відзначаємо 30 років Конституції України — Основного Закону нашої держави, який став міцним фундаментом української державності, гарантією прав і свобод людини, символом демократії, верховенства права та єдності українського народу.

Конституція України об'єднує всіх громадян, незалежно від національності, мови чи віросповідання, навколо спільних цінностей — свободи, гідності, взаємної поваги, справедливості та любові до Батьківщини.

Національні спільноти України завжди були й залишаються невід'ємною частиною українського суспільства. Разом ми будемо сильну, незалежну, демократичну та європейську державу, захищаємо її суверенітет і територіальну цілісність, підтримуємо одне одного та спільно працюємо заради мирного й успішного майбутнього України.

У цей святковий день бажаємо всім міцного здоров'я, миру, добробуту, злагоди, єдності та незламної віри в нашу Перемогу. Нехай Конституція України й надалі залишається надійною основою розвитку нашої держави, а Україна буде вільною, сильною, незалежною та процвітаючою.

З 30-ю річницею Конституції України!

З повагою, Голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян

22 червня — День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни

Сьогодні ми схилиємо голови перед пам'яттю мільйонів людей, чий життя забрала Друга світова війна. Ця дата нагадує про страшні втрати, яких зазнала Україна, про зруйновані міста і села, понівечені долі та покоління, що не повернулися додому.

Для національних спільнот України цей день також є днем пам'яті про наших предків, які разом з усіма народами України пережили жахіття війни, боролися за свободу та відбудовували рідну землю після перемоги.

Сьогодні ці спогади набувають особливого змісту. І знову серед захисників є представники національних спільнот України — мужні воїни, усі, хто стоїть на захисті нашої держави.

Ми згадуємо жертв минулих воєн і водночас вшановуємо пам'ять сучасних Героїв, які віддали життя за Україну. Їхня жертвовність, відвага та любов до Батьківщини назавжди залишаться в наших серцях.

Нехай пам'ять про всіх загиблих буде вічною, а їхній подвиг надихає нас берегти єдність, людяність і свободу. Бажаємо всім миру, злагоди, сили духу та якнайшвидшої Перемоги України.

Вічна пам'ять Героям і невинним жертвам війни.

Слава Україні!

Дорогі друзі!

Вітаємо керівника та представників Ради національних спільнот України з високими державними відзнаками з нагоди Дня Конституції України!

З нагоди Дня Конституції України Президент України Володимир Зеленський своїм Указом № 532/2026 відзначив державними нагородами та присвоїв почесні звання громадянам України за значні заслуги у зміцненні української державності, мужність і самовідданість, виявлені у захисті суверенітету й територіальної цілісності України, вагомий особистий внесок у розвиток різних сфер суспільного життя та сумлінне виконання професійного обов'язку.

Щиро вітаємо представників Ради національних спільнот України, які були удостоєні високих державних нагород і почесних звань:

Аванесяна Ашота Дадікоєвича, голову ГС «Рада національних спільнот України 2025» — Орден «За заслуги» II ст.;

Абу Алюба Емада Мустафу, президента ГО «Український центр діалогу та комунікацій» — Орден «За заслуги» III ст.;

Шардт Ангеліну Сергіївну, президентку ГС «Асоціація німців України» — Почесне звання «Заслужений працівник культури України»;

Арнаут Федору Іванівну, віцепрезидентку ВГО «Союз гагаузів України» — Почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Прийміть найщиріші вітання та слова глибокої вдячності за вашу віддану працю, активну громадянську позицію, вагомий внесок у розвиток України, міжнаціональної злагоди та зміцнення єдності нашої держави. Бажаємо вам міцного здоров'я, миру, добробуту, нових професійних звершень, невичерпної енергії та подальших успіхів у служінні Україні!

З повагою та найкращими побажаннями, керівництво Ради національних спільнот України

<https://www.president.gov.ua/documents/5322026-60169>

У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ ПРЕДСТАВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ З ПЕРШИМ ЗАСТУПНИКОМ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ОЛЕКСАНДРОМ КОРНІЄНКОМ

Шановний Олександр Сергійовичу!

Від імені Ради національних спільнот України висловлюємо Вам щирі вдячності за теплий прийом, відкритий і конструктивний діалог із представниками різних національних спільнот України.

Ми високо цінуємо Вашу увагу, підтримку та готовність до співпраці у питаннях розвитку міжнаціональної злагоди, взаєморозуміння й захисту прав національних спільнот. Переконані, що наша подальша співпраця й надалі сприятиме зміцненню єдності українського суспільства, розвитку міжкультурного діалогу та реалізації важливих спільних ініціатив.

Щиро дякуємо Вам за підтримку, довіру та небайдуже ставлення до діяльності Ради національних спільнот України.

Продовження на 2 ст.

Рада національних спільнот України вітає Дмитра Лубінця з четвертою річницею перебування на посаді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини!

За ці чотири роки Ви стали надійним партнером у справі захисту прав людини, національних спільнот та корінних народів України. Ми високо цінуємо Вашу принципову державницьку позицію, відкритість до конструктивного діалогу, професіоналізм і системну діяльність, спрямовану на утвердження верховенства права, рівності, поваги до культурного різноманіття та людської гідності.

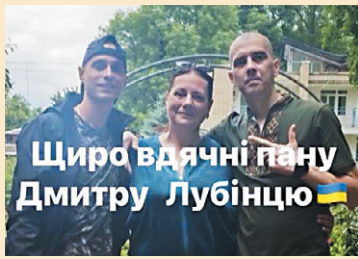
Особливо вдячні Вам за постійну підтримку ініціатив Ради національних спільнот України, плідну співпрацю та спільну роботу задля зміцнення міжнаціональної злагоди, взаєморозуміння, єдності українського суспільства й розвитку демократичної, правової держави. Ми пишаємося Вами, шановний Дмитре Валерійовичу, та щиро бажаємо міцного здоров'я, невичерпної наснаги, мудрості, незламності духу, нових професійних звершень і Божого благословення.

Нехай і надалі під Вашим керівництвом інституція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини залишається взірцем професіоналізму, справедливості та ефективного захисту прав і свобод людини, користується високою довірою суспільства та гідно представляє Україну на міжнародному рівні.

Бажаємо якнайшвидшої Перемоги, справедливого й мирного майбутнього, єдності українського народу, процвітання нашої держави та добробуту кожній українській родині!

Шановний Дмитре Валерійовичу Лубінець!

Хочу вам висловити величезну вдячність за Вашу роботу. Завдяки Вам було повернуто моїх двох синів, оборонців Маріуполя. Моїх синів: Тимофія, який був в полоні з 2022 року та був обміняний 19.04.2025 року та Микиту, який був в полоні з 2022 року і був обміняний 05.06.2026 р.

Щиро вдячні пану Дмитру Лубінцю

Для матері двох синів, це як ковток свіжого повітря після цих довгих років очікування. Очікування на ці два обміни були сенсом мого життя. Ще раз дякую за Вашу працю! Хто б що не казав Ви робите дуже важливу роботу та даєте велику надію близьким та рідним на ту щасливу мить, яку вони очікують. Обмін наших Героїв — це один із пріоритетів нашої держави.

Ще раз щіра вдячність Вам та Вашому офісу, всім державним установам, які прикладають неймовірні зусилля для повернення наших хлопців та дівчат з полону ката. Хай Господь оберігає та допомагає Вам, вашій родині і береже нашу Україну!!! Сил, терпіння й всього вам самого найкращого!

Лана Гекк

В КИЄВІ ВІДБУВСЯ ТРЕНІНГ «МЕХАНІЗМИ ПАРТНЕРСТВА: РАДА ВПО ТА ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ЗАХИСТІ ПРАВ ВИМУШЕНО ПЕРЕМІЩЕНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН (СПІЛЬНОТ) ТА КОРИННИХ НАРОДІВ УКРАЇНИ»

В рамках реалізації Проєкту Ради Європи «Підтримка реформування законодавчої бази щодо національних меншин та зміцнення стійкості національних меншин і ромів в Україні — Фаза II» 20 червня 2026 року в Києві відбувся тренінг «Механізми партнерства: Рада ВПО та органи місцевого самоврядування у захисті прав вимушено переміщених представників національних меншин та корінних народів».

Під час тренінгу було розглянуто: посилення співпраці між Радами ВПО, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та представниками національних спільнот для ефективного захисту прав внутрішньо переміщених осіб, їхньої інтеграції та залучення до прийняття рішень у приймаючих громадах.

Представники Рад ВПО, місцевого самоврядування та громадського сектору обговорили дієві моделі взаємодії, участі етнічних спільнот у формуванні місцевої політики та інструменти захисту прав ВПО.

У форматі відкритого діалогу учасники долучилися до розробки механізмів партнерства: Ради ВПО та органи місцевого самоврядування у захисті прав вимушено переміщених представників національних меншин і корінних народів.

Щиро дякуємо ініціативній групі та експертам за формування спільних рекомендацій та «матриці співпраці» між органами місцевого самоврядування, Радами ВПО та національними спільнотами для забезпечення прав, участі та успішної інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

Особлива подяка модераторам та тренерам Наталі Фалько, ректору МДПУ, доктору психологічних наук та Наталі Глебовій, першому проєктору МДПУ, доктору соціологічних наук, Ігорю Чичановському, старшому викладачеві кафедри соціології та філософії, науковому співробітнику Центру соціологічних досліджень МДПУ, правознавцю.

Спікери: Олена Арабаджи — голова громадської організації «Спілка караїмів України»; Ернест Муртазєв — член Мелітопольського регіонального комітету сприяння поверненню кримських татар на історичну батьківщину «Азат»; Тетяна Дюжикова — заступниця голови Мелітопольського міського товариства греків; Ігор Бондарєв — голова болгарської територіальної громади, член правління Запорізького обласного товариства болгарської культури; Катерина Лещенко — директорка Центру організаційно-методичної роботи управління культури та молоді ММР ЗО та координаторка Центру підтримки ВПО «Саме тут. Київ»; Інна Єфіменко — директорка Централізованої бібліотечної системи УКМ ММР ЗО та представниця Центру підтримки ВПО «Саме тут. Запоріжжя»; Ольга Леонтєва — заступниця голови Ради ВПО в Запорізькій області, керівниця ГО «Мелітопольська волонтерська група «Патріот»; Андрій Орлов — начальник Приазовської селищної військової адміністрації Мелітопольського району Запорізької області.

Дякуємо всім учасникам заходу!

Джерело: Мелітополь Саме Тут.Київ

У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ ПРЕДСТАВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ З ПЕРШИМ ЗАСТУПНИКОМ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ОЛЕКСАНДРОМ КОРНІЄНКОМ

(Продовження, початок на 1 ст.)

У Верховній Раді України відбулася зустріч представників національних спільнот України з Першим заступником Голови Верховної Ради України Олександром Корнієнком.

У заході взяли участь Голова Державної міграційної служби України Наталія Науменко, представники Міністерства закордонних справ України, Кабінету Міністрів України, Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, народні депутати України та представники національних спільнот.

Ініціатором зустрічі виступила Громадська спілка «Білоруська спільнота України» за підтримки Ради національних спільнот України.

Під час обговорення основну увагу було приділено наслідкам застосування розпорядження Кабінету Міністрів України №141 та пов'язаними з ним проблемними питаннями, що зачіпають інтереси представників національних спільнот.

Учасники зустрічі відзначили важливість відкритого діалогу між державними органами та національними спільнотами, а також необхідність напрацювання практичних рішень для врегулювання порушених питань.

Рада національних спільнот України висловлює подяку Першому заступнику Голови Верховної Ради України Олександру Корнієнку за ініціативу та організацію зустрічі, відкритість до діалогу й готовність сприяти пошуку рішень.

Окрема подяка висловлюється Голові Державної міграційної служби України Наталії Науменко за професійність, компетентність і конструктивний підхід до обговорення.

Висловлюємо сподівання, що результати зустрічі сприятимуть подальшому розвитку ефективної співпраці між органами державної влади та національними спільнотами України, а також зміцненню суспільної єдності, взаєморозуміння та демократичних цінностей.

Пресслужба РНСУ

ПРЕДСТАВНИКИ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ УКРАЇНИ ЗУСТРІЛИСЯ З МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ТУРЕЧЧИНИ ХАКАНОМ ФІДАНОМ

16 липня відбулася ще одна важлива зустріч. Разом із Лідером кримськотатарського народу Мустафой Джемільовим, Головою Меджлису Рефатом Чубаровим, членами Меджлису кримськотатарського народу, народним депутатом України Ахтемом Чийгозом, також Lenur Mambet й Снавером Сейтхалієвим та Послом України в Туреччині, Nariman Dzheylal зустрілися з Міністром закордонних справ Туреччини Хаканом Фіданом, якого приймає в Києві Міністр закордонних справ України Andriy Sybiha.

Ми детально обговорили питання окупації Кримського півострова, міжнародної безпеки, а також захист прав кримськотатарського народу. Окремо сфокусували увагу

на підтримці тих українських родин, які через війну наразі перебувають у Туреччині.

Один із найважливіших акцентів нашої зустрічі це роль Туреччини у надскладному питанні обміну політичних в'язнів та військовополонених. Для нас критично важливо і надалі залучати міжнародних партнерів до процесу визволення наших громадян, адже життя кожного українця є найвищою цінністю.

Дякую всім учасникам за конструктивну та щиру розмову. Працюємо далі заради звільнення наших людей та повернення всіх наших територій!

Джерело: Facebook_Тамила Ташева

В АФІНАХ ВІДБУВСЯ 30-й ЩОРІЧНИЙ УРЯДОВИЙ КРУГЛИЙ СТИЛ «PROGRESS IN AN AGE OF UPHEAVAL: GEOPOLITICS — GROWTH — TECHNOLOGY»

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець разом із головою Федерації грецьких товариств України Степаном Махмою та представником Уповноваженого в Греції, головою Спільноти греків України в Греції Ένωση των Ελλήνων της Ουκρανίας στην Ελλάδα Κύριλλος Κραβτσιδης, взяли участь у 30-му щорічному урядовому круглому столі «Progress in an Age of Upheaval: Geopolitics — Growth — Technology» (#EconRoundtableGR), що відбувся в Афінах.

Захід об'єднав провідних європейських політиків, дипломатів та експертів для обговорення сучасних геополітичних викликів, міжнародної безпеки, економічного розвитку й захисту прав людини. Відкрив конференцію із промовою Президент Грецької Республіки Константінос Тасулас. До учасників також в онлайн-форматі звернувся Президент Республіки Кіпр Нікос Христодулідіс.

Під час свого виступу Дмитро Лубінець наголосив, що від 3,5 до 5 мільйонів українців досі перебувають на тимчасово окупованих територіях або в Росії, де щодня зазнають системних порушень прав людини, примусової русифікації та переслідувань. Він підкреслив, що ця гуманітарна проблема не повинна зникати з міжнародного порядку денного.

Серед учасників конференції — міністр Greek Ministry of Foreign Affairs | Η Ελλάδα στον Κόσμο Йоргос Герпетрітіс, міністр національної оборони Греції Нікос Дендіас, голова парламентського Комітету з питань національної оборони та закордонних справ Дора Бакоянні.

Учасники дискусії обговорили російську агресію проти України, майбутнє європейської безпеки, роль міжнародного права та ключові виклики, що постають перед демократичним світом.

Джерело: Федерація грецьких товариств України

У ПАРЛАМЕНТІ ГРЕЦІЇ ВІДБУЛОСЯ ОБГОВОРЕННЯ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ, ЗАХИСТУ ПРАВ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН У ГРЕЦІЇ ТА ДОПОМОГИ ГРЕЦЬКІЙ СПІЛЬНОТІ В УКРАЇНІ

У парламенті Греції відбулося обговорення підтримки України, захисту прав українських громадян у Греції та допомоги грецькій спільноті в Україні.

До участі долучилися Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець, Омбудсман Греції Андреас Паттакіс, голова Федерації грецьких товариств України Степан Махма, а також голова Спільноти греків України в Греції та Представник Уповноваженого Верховної Ради Украї-

ни з прав людини в Греції Κύριλλος Κραβτσιδης.

У центрі уваги були питання посилення гарантій для українців, які проживають у Греції, взаємодія у сфері захисту прав людини, а також подальша співпраця між Україною та Грецією.

Подібні ініціативи зміцнюють партнерські відносини між двома державами та сприяють ефективнішій підтримці української громади за кордоном.

Джерело: Федерація грецьких товариств України

МАЧЕЙ ЯНЧАК, ГОЛОВА ОФІСУ РАДИ ЄВРОПИ В УКРАЇНІ У ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

Центр польської культури та європейського діалогу в Івано-Франківську, представництво ради національних спільнот України у Івано-Франківську та області, відвідав Мачей Янчак, голова Офісу Ради Європи в Україні — Київ. Візит став нагодою для ознайомлення з діяльністю Центру та розмови, про роль установи у розбудові діалогу, культурної та освітньої співпраці.

Директорка Центру та голова представництва РНСУ Аліна Чіркова представила найважливіші напрями функціонування установи, зокрема реалізовані проекти, культурні, освітні та соціальні ініціативи. Мачей

Янчак також мав можливість оглянути простори Центру: бібліотеку, радіостудію та навчальну залу, де щодня відбуваються заходи, спрямовані на різні групи аудиторії.

Під час презентації обговорили найважливіші ініціативи, які реалізує Центр, а також плани подальшого розвитку діяльності для національних спільнот у Івано-Франківську та області. Зустріч дала змогу краще представити специфіку роботи установи в Івано-Франківську та її значення як місця співпраці, обміну досвідом і європейського діалогу.

Зустріч пройшла в теплій та конструктивній атмосфері. Голо-

ва Офісу Ради Європи в Україні Мачей Янчак висловив зацікавленість у подальшій співпраці та підтримці ініціатив, спрямованих на розвиток міжнародного діалогу.

Від Ради національних спільнот України висловлюємо щиро вдячність Аліні Чірковій за допомогу у організації цієї зустрічі та сприяння розвитку співпраці між Радою Європи в Україні та Радою національних спільнот України.

Сподіваємося на подальшу плідну взаємодію та реалізацію спільних проектів на благо українського суспільства.

ТАМ, ДЕ НАРОДЖУЄТЬСЯ СПРАВЖНЯ ЄДНІСТЬ

Іноді одна поїздка залишає в серці більше, ніж десятки зустрічей. Саме такою стала для мене поїздка до військовослужбовців 32-ї окремої механізованої бригади «Сталева».

Разом із благодійним фондом Bucha Help, моїм земляком Костянтином Гудаускасом та іншими волонтерами ми привезли нашим захисникам гуманітарну допомогу — дрон, продукти харчування та інші необхідні речі. Але найголовніше, що ми привезли, — це щирі підтримку і вдячність.

Військові зустріли нас дуже тепло. Ми не були сторонніми спостерігачами — ми на кілька днів стали частиною їхнього життя. Жили у бліндажах, дізналися більше про фронтів будні та пройшли навчання зі стрільби. Я вперше тримала в руках кулемет і ручний протитанковий гранатомет. Після цього ще більше зрозуміла, яку величезну відповідальність щодня несуть наші воїни.

Особливим моментом стало спільне приготування обіду. Костянтин Гудаускас, який, як і я, родом із Казахстану, приготував ароматний плов. Усі дружно допомагали: чистили й нарізали овочі, готували салат.

А мені захотілося пригостити хлопців стравою, знайомою кожному казаху з дитинства. Я замісила тісто і насмажила баурсаки. Було дуже приємно бачити усмішки наших захисників і чути слова подяки.

За одним столом не було поділу за національністю, мовою чи походженням. Були люди, яких об'єднала повага, взаємна підтримка та любов до України. Саме в такі моменти розумієш, що справжня сила — в єдності.

На прощання військові подарували нам прапор та футболки з емблемою бригади «Сталева». Для мене це не просто подарунки, а символ довіри, який має особливу цінність.

Я — казашка, яка багато років живе в Україні. І щиро пишаюся тим, що представники різних національних спільнот не залишаються осторонь, а допомагають, волонтерять, підтримують наших захисників і разом наближають Перемогу.

Від щирого серця дякую воїнам 32-ї окремої механізованої бригади «Сталева» за їхню мужність, незламність і теплий прийом. Для мене ця поїздка стала нагадуванням про просту істину: коли люди стоять пліч-о-пліч, немає нічого сильнішого за людську єдність!

Представниця казахської громади України, Кенжебаєва Алмагуль

«ХУТІРСЬКІ ПРИГОДИ МІКІ» — УКРАЇНСЬКИЙ МУЛЬТФІЛЬМ, ЩО ПІДКОРЮЄ СВІТ!

У творчому житті України відбулася значна подія. Молодий і талановитий режисер-постановник Андрій Степанян гідно представив нашу державу на міжнародній арені. Його анімаційний фільм «Хутірські пригоди Мікі» отримав широке міжнародне визнання, ставши Фіналістом №1 престижного міжнародного фестивалю Qld AI Festival 2026 (Queensland AI Festival, Австралія) та здобувши відзнаку «Найкраща анімація в галузі штучного інтелекту».

Експертне міжнародне журі високо оцінило роботу українських митців. У запрошенні на церемонію нагородження, що відбулася у Брісбені (Австралія), було зазначено: «Рівень таланту та креативності був надзвичайним». Це є вагомим свідченням того, що українське мистецтво, навіть у найскладніші часи, продовжує дивувати світ своїм професіоналізмом, творчістю та новаторством.

Головні герої мультфільму — шпів Мікі, його друг Вовк Василь-Стрілець, староста хутора Лисиця Галя та інші персонажі — з перших хвилин захоплюють глядачів своєю щирістю, добрим гумором, українським колоритом та цікавими пригодами. Це історія, яка однаково близька і дітям, і дорослим, адже вона навчає дружбі, любові до рідної землі, взаємоповазі та незламності українського духу.

Перший показ мультфільму в Україні відбувся 30 квітня 2026 року у Будинку вчених. Прем'єра

пройшла з великим успіхом: переповнена зала, щирі емоції, посмішки та гучні оплески стали найкращим підтвердженням того, що стрічка знайшла свого глядача та вже сьогодні посідає особливе місце серед сучасної української анімації.

Виконавчим продюсером мультфільму став лауреат премії імені Тараса Шевченка, президент Української та Міжнародної академії наук і мистецтв, професор Іван Шуляк, режисер Андрій Степанян створив творчий проект високого художнього рівня, що прославляє Україну далеко за її межами.

Особливо приємно, що під час презентації мультфільму відбулося урочисте відзначення його творців та друзів проекту.

Від Національної спілки письменників України були нагороджені:

Виконавчий продюсер мультфільму Іван Остапович Шуляк;

Головний консультант мультфільму — Ашот Дадікоєвич Аванесян.

У свою чергу, Рада національних спільнот України відзначила своїми нагородами:

- Василя Степановича Молдавчука;
- Георгія Григоровича Даденка;
- режисера-постановника Андрія Степаняна — за вагомий внесок у розвиток української культури, популяризацію сучасного українського мистецтва та гідне представлення України на міжнародному рівні.

Від Ради національних спільнот України прийняли участь у презентації та показу мультфільму голова ради — Ашот Аванесян; голова спилки Гагаузів України Василь Келюгло та голова Грузинського земляцтва Хвича Мепарішвілі;

Успіх ніколи не приходить випадково. За кожною міжнародною перемогою стоять

талант, щоденна праця, професіоналізм, любов до своєї справи та безмежна віра у свою державу. Саме такі люди сьогодні формують позитивний імідж України у світі, демонструючи, що українська культура є сучасною, конкурентоспроможною та гідною найвищого міжнародного визнання.

Щиро вітаємо режисера-постановника Андрія Степаняна, усю творчу команду мультфільму та всіх, хто долучився до його створення. Бажаємо нових творчих звершень, нових фестивалів, нових міжнародних нагород і нових перемог.

Нехай «Хутірські пригоди Мікі» стануть лише початком великого творчого шляху, а ім'я України й надалі гордо звучить на найпрестижніших культурних майданчиках світу.

Рада національних спільнот України щиро пишається тим, що має честь підтримувати талановитих українських митців, які своєю творчістю зміцнюють міжнародний авторитет нашої держави та надихають нове покоління українців.

У КИЄВІ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАПORA

ВІДБУЛОСЯ УРОЧИСТЕ ЗАКЛАДЕННЯ ПЕРШОГО БУДИНКУ МАЙБУТНЬОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ «КРИМСЬКОТАТАРСЬКА САДИБА»

26 червня у Києві, в День кримськотатарського національного прапора, на території Національного музею народної архітектури та побуту України відбулося урочисте закладення першого будинку майбутньої експозиції «Кримськотатарська садиба». Цю подію символічно приурочили не лише до Дня прапора, а й до 35-ї річниці відкриття Другого Курултаю кримськотатарського народу — історичного моменту, коли 26 червня 1991 року в Сімферополі кримські татари знову відкрито заявили про себе, затвердили національний прапор, почули свій гімн і обрали Меджліс.

Для кримських татар блакитний прапор із золотою тарак-тамгою — це не просто національний символ. Це пам'ять про тих, хто пережив де-

портацію, роки заборон і життя далеко від рідної землі, але зумів передати своїм дітям мову, гідність, пам'ять і віру в повернення. Саме тому закладення першої кримськотатарської садиби в Пирогові стало подією не лише культурною, а й дуже особистою — про дім, який намагаються відібрати, і про дім, який усе одно повертається в український простір.

Ідея створення кримськотатарської експозиції в Пирогові виникла ще кілька років тому як відповідь на потребу зберегти на материкі живу присутність культури корінного народу українського Криму. У 2021 році Музей Пирогова та «Кримський дім» оголосили про початок цього проекту, а тепер він отримав свій перший реальний фундамент. Першою постане звичайна кримсько-

татарська хата степового Криму — така, в якій жили, готували вечерю, виховували дітей, чекали рідних і відчиняли двері гостям. Для когось це буде музейна експозиція, а для когось — жива частинка Криму, яку вдається повернути додому.

Учасники заходу разом виконали Державний Гімн України та кримськотатарський національний гімн «Ant etkenmen», вшанували хвилиною мовчання загиблих захисників і захисниць України, а також усіх, хто віддав життя за свободу України і Криму. До присутніх звернулися Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров, Муфтії Криму та голова Духовного управління мусульман Криму Аїдер Рустемов, директорка Національного музею народної архітектури та побуту України Оксана Повякель, партнери проекту, а також молодший сержант Сил ТрО, директор ДП «Кримський дім», актор і режисер Ахтем Сеїтаблаєв — один зі співавторів ідеї створення кримського культурного простору в Пирогові.

Одним із найсильніших моментів церемонії стало символічне закладення в основу майбутнього будинку кримської землі, пам'ятних монет і першого каменя садиби. Разом із молитвою за дім, громаду, Україну і Крим це надало події особливого змісту — глибокого, людського і дуже промовистого. Після офіційної частини гості долучилися до святкової культурної програми: концертів, майстер-класів, ярмарку, дитячої зони, презентації кримськотатарської кухні та простору живого спілкування. Цей день став ще одним нагадуванням про те, що Крим — це Україна, а кримськотатарська культура не просто зберігається, а повертається в український культурний простір.

Джерело: ТРО Медіа

МИСТЕЦТВО, ЩО ОБ'ЄДНУЄ НАРОДИ:

«Дойче Квелле» — серед переможців міжнародного фольклорного фестивалю

Німецька та українська культурні традиції з Києва підкорили міжнародну сцену в Італії.

19–20 травня 2026 року в мальовничому італійському місті Лідо ді Езоло відбувся WORLD CUP OF FOLKLORE — XXIII Міжнародний фестиваль танцю та співу «Le spiegate d'Italia». Масштабна мистецька подія об'єднала представників народної культури з понад 35 країн світу.

Особливого символічного значення участі українського колективу надав і час проведення фестивалю — напередодні 21 травня, Дня міжнародної злагоди та культурного розмаїття, який уже вдруге відзначається в Україні відповідно до Указу Президента України № 883/2024. Ця дата покликана вшанувати унікальний внесок корінних народів та національних меншин (спільнот) у формування загальноукраїнської культурної спадщини, утверджувати взаємоповагу та культурний діалог, а також зміцнювати єдність українського суспільства. Саме тому представлення в Італії двох культурних традицій: німецької та української — стало особливо промовистим символом єдності, взаємоповаги та культурного розмаїття України.

Серед учасників МІЖНАРОДНОГО ФОЛЬКЛОРНОГО ФЕСТИВАЛЮ — Народний театр німецького танцю «Deutsche Quelle» з Києва,

який очолює Заслужений працівник культури України Світлана Цех, Член Президії Ради німців України, відповідальна за напрямок «Культура», Член Президії Ради національних спільнот України.

Для колективу ця поїздка стала не просто участю у престижному міжнародному фестивалі. Вона перетворилася на важливу культурну місію — представити світові Україну через її багатонаціональну культурну спадщину та показати, що німецька культура України є невід'ємною частиною українського культурного простору.

ДВІ КУЛЬТУРИ — ОДНЕ ЖИТТЯ

Особливістю виступу «Deutsche Quelle» стало те, що київський колектив єдиний серед учасників фестивалю представив дві повноцінні культурні програми — німецьку та українську.

У німецькій програмі артисти представили традиції та танцювальну культуру етнічних німців України, продемонструвавши глядачам живу спадщину, яка зберігається, передається молодому поколінню та розвивається в Україні.

Українська програма стала яскравою презентацією національного мистецтва — емоційного, темпераментного, самобутнього та сповненого особливої енергії.

На сцені Лідо ді Езоло ці дві культурні традиції не протиставлялися, а навпаки — гармонійно доповнювали одна одну, демонструючи красу культурного різноманіття України.

Саме в цьому і полягає особлива місія «Deutsche Quelle»: не просто зберігати традиції, а робити їх сучасним інструментом культурного діалогу.

ІІ МІСЦЕ — ВИЗНАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЖУРІ

Виступ київського колективу отримав високу оцінку міжнародного журі.

За результатами фестивалю Народний театр німецького танцю «Deutsche Quelle» виборов почесне ІІ місце.

Срібна нагорода серед учасників із понад 35 країн світу стала вагомим творчим досягненням колективу та черговим підтвердженням високого рівня українського народного мистецтва.

«Для нас було надзвичайно важливо представити не лише Україну, а й показати світові багатство культурної спадщини німців України. Ми хотіли, щоб через танець глядач побачив Україну як країну, у якій різні культури не розділяють, а збагачують одна одну.

Наше ІІ місце — це перемога всієї команди, наших артистів, педагогів, батьків і всіх, хто щодня допомагає зберігати та розвивати народне мистецтво. Для нас це також знак того, що українська культура сьогодні потрібна світові, а її голос має звучати на найрізноманітніших міжнародних сценах», — зазначає керівник театру, Заслужений працівник культури України Світлана Цех.

КУЛЬТУРА ЯК МОВА МІЖНАРОДНОГО ДІАЛОГУ

У час, коли Україна бореться за свободу, незалежність і право бути почутою у світі, кожна міжнародна поява українських митців набуває особливого значення.

Культура стає своєрідним мостом між країнами. Вона дозволяє розповідати про Україну не лише через історичні факти чи політичні заяви, а через емоції, красу, музику, рух і живу людську історію.

Саме таким мостом став виступ «Deutsche Quelle» на МІЖНАРОДНОМУ ФОЛЬКЛОРНОМУ ФЕСТИВАЛІ в Італії.

Глядачі Лідо ді Езоло побачили Україну багатонаціональну, відкрити, талановиту та культурно багату. Україну, в якій німецька культурна спадщина має своє місце і продовжує жити завдяки людям, які присвячують себе її збереженню.

ПОНАД 25 РОКІВ — ЗАРАДИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ

Народний театр німецького танцю «Deutsche Quelle» — це колектив із більш ніж 25-річною історією, який багато років послідовно популяризує німецьку та українську народну культуру.

За цей час театр став не лише творчим колективом, а й важливим осередком збереження культурної спадщини німецької спільноти України, виховання молодого покоління та розвитку міжнародного культурного діалогу.

На сцені «Deutsche Quelle» танцюють діти та молодь. Для багатьох із них народний танець стає першою можливістю відчувати зв'язок із культурою своїх предків, зрозуміти цінність традицій і водночас відкрити для себе сучасний світ.

І саме тому кожна міжнародна перемога колективу — це більше, ніж нагорода. Це підтвердження того, що традиції жива.

ВІД КИЄВА — ДО СВІТУ

У Лідо ді Езоло «Deutsche Quelle» представляв не тільки себе. За кожним танцем стояла велика історія — історія України, історія німців України, історія родин, які зберігали традиції і сучасного покоління, яке продовжує їхню справу.

ІІ місце на WORLD CUP OF FOLKLORE — це ще одна яскрава сторінка в історії колективу та гідний результат України на міжнародній культурній сцені.

А головне — це ще один доказ того, що мистецтво здатне говорити там, де слова іноді виявляються безсилими.

Від Києва — до Езоло.

Від української сцени — до світової.

Від традицій — до майбутнього!

І всюди — з гордістю за Україну.

Вже десять років липень є особливим місяцем для молодих поляків України. Саме у липні відбувається фінал Олімпіади з історії Польщі для Полонії та поляків за кордоном. Олімпіада, що починалася як конкурс для української Полонії, за десять років існування перетворилася на міжнародний проект, ставши можливістю для молодих талантів гідно заявити про себе та свою любов до історії. Від першої едіції Олімпіада є спільним проектом Фондації «Свобода і Демократія» (Fundacja Wolność i Demokracja) та Польського історичного товариства. Олімпіада проводиться Сенатом Республіки Польща.

Цього року до Варшави 4-7 липня на фінальний, третій етап Олімпіади приїхали 22 учасники, з них — 9 з України. До фіналу пройшла молодь, яка впродовж року, беручи участь у відбіркових етапах Олімпіади, довела, що саме вона є найкращою серед знавців історії Польщі.

У першому етапі Олімпіади брало участь близько 300 учасників із 19 країн, які писали тест з історії Польщі. Другий етап, до якого пройшли 86 осіб, складався з презентації власного дослідження, аналізу двох історичних праць та екзамену як із загальної історії Польщі, так і з обраної учасником історичної епохи. Фінальний етап складався з двох частин — письмової та усної, під час яких учасники аналізували історичне джерело з історії Польщі та відповідали на запитання з обраної історичної епохи.

ПОЛЯКИ УКРАЇНИ НА ОЛІМПІАДІ З ІСТОРІЇ ПОЛЬЩІ ДЛЯ ПОЛОНІЇ ТА ПОЛЯКІВ ЗА КОРДОНОМ

До Варшави приїхали учасники з Литви, Німеччини, Франції, Словаччини, США та України. Нашу країну представляли Львів (Ліцей № 10 імені Марії Магдалини), Одеса (Одеське ім. А. Міцкевича відділення Спільки поляків України) та Житомир (Осередок культури та традицій польських у Житомирі). Звичайно, на учасників чекали не лише екзамени, а й надзвичайно цікава програма. Молоді історики мали можливість побувати у Бельведері, Королівському замку, Президентському палаці та Сенаті Республіки Польща.

Також молодь мала можливість зустрітися з підсекретаркою стану Канцелярії Президента Республіки Поль-

ща Агнешкою Єнджак та Маршалком Сенату Республіки Польща Малгожатою Кідавою-Блонською. Під час нагородження, яке відбулося в Сенаті Республіки Польща, пані Маршалок

зазначила: «Немає нічого кращого, ніж співпраця з молоддю Полонією, з молоддю з усього світу, яка хоче пізнавати нашу історію, пишається своїм корінням і тим, що є поляками».

Цього року перше місце розділили між собою одразу троє учнів, серед яких — учениця Ліцею № 10 ім. св. Марії Магдалини у Львові Марцеліна Душар. Серед лауреатів Олімпіади четверте місце посіла Марія Аронець з Одеського ім. А. Міцкевича відділення Спільки поляків України.

Фіналістами стали сім представників України, які посіли такі місця у підсумковому рейтингу: 6 місце — Анна-Марія Куснеж (Ліцей № 10 ім. св. Марії Магдалини, Львів), 10 місце — Юрій Слобязк (Одеське ім. А. Міцкевича відділення Спільки поляків України), 13 місце — Софія Грушка (Осередок культури та традицій польських у Житомирі), 15 місце — Марія Ільченко (Осередок культури та традицій польських у Житомирі), 16 місце — Ірина Мосійчук (Осередок культури та традицій польських у Житомирі), 19 місце — Софія Бацманова (Осередок культури та традицій польських у Житомирі), 20 місце — Тимофій Помадовський (Осередок культури та традицій польських у Житомирі).

Кожен з учасників Олімпіади — не лише фіналісти, а й усі, хто долучився до кожного етапу, — заслуговує на щирі оплески та повагу. Адже за кожним результатом стоять місяці наполегливої праці, самодисципліни та любові до історії.

Анастасія Стрельцова-Ніколенко, Одеське ім. А. Міцкевича відділення Спільки поляків України. Фото: Сенат Республіки Польща, Канцелярія Президента Республіки Польща

ГОЛОВА ПРЕДСТАВНИЦТВА РАДИ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ УКРАЇНИ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ КАРЕН ЄНОКЯН ЗДІЙСНИВ РОБОЧИЙ ВІЗИТ ДО ХАРКОВА

Під час візиту відбулася тепла та конструктивна зустріч, яка пройшла на хорошому рівні. Сторони обговорили актуальні питання діяльності національних спільнот, перспективи подальшої співпраці та взаємної підтримки.

Єдність, взаєморозуміння та спільна робота є важливою запорукою зміцнення міжрегіональної співпраці та розвитку національних спільнот України.

Пресслужба РНСУ

ПРЕДСТАВНИКИ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ ТА КОРИННИХ НАРОДІВ УКРАЇНИ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ТЕМАТИЧНОМУ ЗАСІДАННІ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ З ПИТАНЬ УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Представники грецької спільноти України взяли участь у тематичному засіданні Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності, яке відбулося 13 липня.

Під час засідання учасники зосередилися на виробленні комплексних рішень для підтримки громадян України, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, а також тих, хто повернувся або планує повернення на підконтрольну Україні територію. Окрему увагу приділили збереженню зв'язку з українцями на ТОТ, забезпеченню їхнього доступу до достовірної інформації та зміцненню української національної ідентичності.

Серед ключових питань, що обговорювалися:

- удосконалення механізмів дистанційного підтвердження громадянства України;
- створення єдиного інформаційного ресурсу для супроводу молоді з тимчасово окупованих територій;
- спрощення доступу до української освіти, адміністративних і державних послуг;

- розвиток системи транзитного житла та соціальних квартир для внутрішньо переміщених осіб;
- розширення можливостей для оформлення посвідчення на повернення в Україну;
- забезпечення підтримки представників корінних народів і національних меншин (спільнот) України, які постраждали внаслідок тимчасової окупації;
- пошук ефективних каналів комунікації для поширення важливої інформації серед населення, яке залишається на тимчасово окупованих територіях.

Також учасники наголосили на необхідності підтримки молоді, адже понад мільйон дітей і молодих людей нині перебувають на тимчасово окупованих територіях.

Участь грецької спільноти підкреслила важливість врахування потреб національних спільнот та корінних народів у процесі формування державної політики щодо деокупації, реінтеграції тимчасово окупованих територій та зміцнення української національної й громадянської ідентичності.

Джерело: Федерація грецьких товариств України

ГОЛОВА РНСУ АШОТ АВАНЕСЯН ВЗЯВ УЧАСТЬ У ВІДКРИТТІ ПАМ'ЯТНИКА ГЕНРІХУ АЛТУНЯНУ У ХАРКОВІ

Голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян взяв участь у відкритті пам'ятника Генріху Алтуняну у Харкові.

У Харкові — першій столиці України — відбулося урочисте відкриття пам'ятника видатному українському громадському та політичному діячеві, дисиденту, правозахиснику, народному депутату України І скликання Генріху Алтуняну.

Генріх Алтунян був легендарною особистістю, яка зробила вагомий внесок у становлення громадянського суспільства, розвиток демократії та захист прав людини. Упродовж усього свого життя він самовіддано відстоював свободу, справедливість і людську гідність, допомагаючи тим, хто потребував підтримки.

Пам'ятник освятили Глава Української єпархії Вірменської Апостольської Церкви єпископ Маркос Оганесян та настоятель Вірменської Апостольської Церкви Харкова отець Вардан.

У заході взяли участь представники вірменської громади, державної влади, духовенства, громадськості та друзі Генріха Алтуняна, які знали його особисто й багато років були поруч із ним. Серед почесних гостей: Пилипчук Михайло Дмитрович, колишній Міський голова Харкова, народний депутат України, голова депутатської групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Вірменія Дмитро Микиша, голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян, консул Республіки Вірменія в Україні Тігран Саргсян, директор Департаменту у справах ветеранів Харківської міської ради Микита Стерін, почесний консул Республіки Вірменія в Харкові Армен Асланян, голова Харківської вірменської громади Самвел Хандамірян, голова релігійної ради церкви «Сурб Арутюн» Армен Бакманян, а також численні представники громадськості.

Спорудження та відкриття пам'ятника стало даниною глибокої поваги до людини, яка присвятила своє життя боротьбі за свободу, права людини, розвиток української держави та зміцнення міжнаціональної злагоди.

Світла і вічна пам'ять Генріху Алтуняну. Його ім'я, принциповість і добрі справи назавжди залишаться в історії України та в серцях людей.

Від імені Ради національних спільнот України висловлюємо щирі подяки керівництву міста Харкова за підтримку реалізації цього важливого проекту, скульптору Олександр Рідному за створення пам'ятника, керівництву Харківської обласної вірменської громади, особисто Самвелу Хандаміряну, членом правління громади, а також усім, хто долучився до цієї благородної справи та зберігає пам'ять про видатного сина України.

Пресслужба РНСУ

27 ЧЕРВНЯ 1944 РОКУ РОЗПОЧАЛАСЯ ДЕПОРТАЦІЯ КРИМСЬКИХ ГРЕКІВ, БОЛГАР І ВІРМЕН

27 червня 1944 року розпочалася депортація кримських греків, болгар і вірмен.

Для кримських греків це було вже друге масове вигнання з рідної землі. Перше відбулося у 1778 році, коли за наказом Катерини II їх примусово переселили до Приазов'я. Через 166 років історія повторилася.

Підставою для депортації стала постанова Державного комітету оборони СРСР №5984сс від 2 червня 1944 року, підписана Йосипом Сталіним. Нею, «додатково до виселення кримських татар» за постановою ДКО №5859сс від 11 травня 1944 року, наказувалося виселити ще 37 тисяч болгар, греків і вірмен, яких оголосили «німецькими пособниками».

Минуло лише десять років, і в доповідній записці начальника МВС Кримської області полковника Рижикова від 11 лютого 1954 року фактично було визнано, що виселяли не тих, чия провина була доведена. У документі зазначалося: через неможливість у короткий термін перевірити діяльність людей на окупованій території було виселено всіх болгар, греків і вірмен — незалежно від віку, статі, заслуг чи ставлення до радянської влади.

У книзі Івана Джухи «Спецшелони йдуть на Схід» збережено десятки таких людських історій.

Серед них — історія Дмитра Пулуді із Севастополя. Під час окупації він

разом із товаришем викрав із приміщення гестапо друкарську машинку і передав її партизанам. Саме на ній друкували листівки із закликами до боротьби проти нацистів. Під час депортації співробітники НКВС забрали навіть ніж, подарований хлопцеві партизанами на згадку.

Не врятувала від заслання й участь у партизанському русі. Георгій Асланіді, який після звільнення Криму був призначений керівником машинно-тракторної станції, невдовзі опинився у списках на виселення разом із тисячами інших кримських греків.

А чотирнадцятирічна Надія Лоїз, яку окупанти примушували копати окопи, ризикуючи життям зривала німецькі агітаційні плакати у Феодосії. Для НКВС цього не існувало. Як і тисячі інших дітей, вона була депор-

тована лише тому, що народилася гречанкою.

Операція тривала трохи більше доби. До 10-ї ранку 28 червня понад 40 тисяч людей уже були завантажені у 17 ешелонів, ще 139 осіб заарештували й відправили до ГУЛАГу. 4–5 липня 1944 року Лаврентій Берія доповів Сталіну про завершення операції: із Криму було виселено 15 042 греків, 12 422 болгар і 9621 вірменин. За різними оцінками, до кінця 1945 року загинула майже п'ята частина депортованих.

За кожною цифрою у звітах НКВС — людські долі. І наш обов'язок сьогодні — зберегти пам'ять про тих, кого позбавили дому, Батьківщини і права на справедливість.

Джерело: Федерація грецьких товариств України

ВІДБУЛАСЯ ПЕРША РОБОЧА ЗУСТРІЧ АШОТА АВАНЕСЯНА ТА ЕЛЬВИРИ ЄРМОЛАЄВОЇ В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕМОРАНДУМУ ПРО СПІВПРАЦЮ

21 липня 2026 року відбулася перша робоча зустріч у рамках реалізації Меморандуму про співпрацю, укладеного між Громадською спілкою «Рада національних спільнот України 2025» та Громадською організацією «Всеукраїнська асоціація ветеранів державної податкової служби України».

Під час зустрічі представники сторін обговорили першочергові напрямки взаємодії, визначили практичні кроки щодо реалізації спільних соціальних, інформаційних та громадських ініціатив, а також окреслили перспективи проведення спільних конференцій, форумів, круглих столів та інших заходів.

У ході зустрічі Голова Ради Всеукраїнської асоціації ветеранів державної податкової служби України Ельвіра Єрмолаєва нагородила Голову Громадської спілки «Рада національних спільнот України 2025» Ашота Аванесяна Почесною грамотою Асоціації та вручила йому почесну відзнаку «Знак пошани» за вагомий внесок у розвиток міжінституційної співпраці та громадської діяльності.

Також Асоціація передала до бібліотеки Ради примірник книги «Податкова служба України: Події та люди», у якій висвітлено історію становлення і розвитку податкової служби України, її здобутки та внесок працівників у розбудову держави.

У відповідь Голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян передав Ельвірі Єрмолаєвій та усім учасникам зустрічі видання, присвячене історії та діяльності національних спільнот України, а також примірники га-

зети «Міжкультурний діалог» для бібліотеки та музею Всеукраїнської асоціації ветеранів державної податкової служби України.

Перша робоча зустріч стала практичним початком реалізації домовленостей, визначених Меморандумом про співпрацю, та підтвердила спільне прагнення сторін до розвитку конструктивного партнерства, взаємної підтримки й реалізації суспільно важливих проєктів на благо України.

Нагадаємо, що 21 липня 2026 року Громадська спілка «Рада національних спільнот України 2025» та Громадська організація «Всеукраїнська асоціація ветеранів державної податкової служби України» підписали Меморандум про співпрацю. Його метою є об'єднання зусиль сторін для розвитку партнерства, реалізації спільних соціальних, інформаційних і громадських ініціатив, спрямованих на захист прав та законних інтересів ветеранів, пенсіонерів, представників національних спільнот України та інших соціально вразливих категорій населення.

Від імені Ради національних спільнот України висловлюємо щирі вдячність Голові Ради Всеукраїнської асоціації ветеранів державної податкової служби України Ельвірі Єрмолаєвій та всьому колективу Асоціації за теплу дружню зустріч, високу оцінку нашої діяльності, відкритість до співпраці та спільне прагнення реалізовувати важливі суспільні ініціативи. Переконані, що наше партнерство стане прикладом ефективної взаємодії громадських інституцій та принесе вагомий результат для українського суспільства.

Пресслужба РНСУ

У ІРПІНСЬКОМУ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧОМУ МУЗЕЇ ВІДБУЛОСЯ УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ «МАГІЯ АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОГО КИЛИМА»

В Ірпені відкрилася виставка «Магія азербайджанського килима». В Ірпінському історико-краєзнавчому музеї відбулося урочисте відкриття виставки «Магія азербайджанського килима», яка представляє унікальні зразки традиційних шкіль азербайджанського килимарства з особистої колекції нашого співвітчизника

Із приватної колекції вінничанина Сеймура Абушова.

Захід був організований Об'єднаним Конгресом Азербайджанців України спільно з Ірпінською міською радою за підтримки Посольства Азербайджанської Республіки в Україні.

Особливі слова вдячності висловлюємо Тімуру Абушову — депутату Вінницької міської ради, голові азербайджанської діаспори «Атеш» у Вінниці, який надав вагомий підтримку в організації цієї знакової культурної події.

У відкритті виставки взяли участь представники дипломатичного корпусу, народні депутати України, представники органів місцевого самоврядування, громадські діячі та активісти азербайджанської громади. Виконувачка обов'язків Ірпінського міського голови Анжела Макеєва наголосила, що такі заходи сприяють розвитку міжкультурного діалогу та зміцненню дружніх відносин між Україною та Азербайджаном.

Надзвичайний і Повноважний Посол Азербайджанської Республіки в Україні Сеймур Мардалієв підкреслив, що азербайджанський килим є живою історією азербайджанського народу, а мистецтво азербайджанського килимарства включене до Репрезентативного списку нематері-

альної культурної спадщини людства ЮНЕСКО. Він також зазначив, що проведення цієї виставки саме в незламному Ірпені є символом дружби, миру та відродження.

Під час заходу також виступили Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров, Голова Об'єданого Конгресу Азербайджанців України Ровшан Тагієв та автор виставки Сеймур Абушов, які розповіли про багатовікові традиції азербайджанського килимарства та його значення для розвитку культурного діалогу між народами.

Приємною подією стало вручення Подяк Ірпінської міської ради за вагомий внесок у розвиток міжкультурного діалогу Голові Об'єданого Конгресу Азербайджанців України Ровшану Тагієву, керівнику Апарату Конгресу Хайяму Дюнямализаде та автору виставки Сеймуру Абушову.

Виставка об'єднала близько 30 унікальних азербайджанських килимів XIX — початку XX століття, деяким із яких понад сто років. Ці експонати є не лише витворами мистецтва, а й

безцінною культурною спадщиною азербайджанського народу.

Нагадаємо, що проєкт «Магія азербайджанського килима», ініційований Об'єднаним Конгресом Азербайджанців України, є всеукраїнським культурним проєктом. Впродовж року виставка буде представлена у найбільших містах України, знайомлячи українців із багатомілітійною культурною спадщиною Азербайджану та зміцнюючи дружбу між нашими народами.

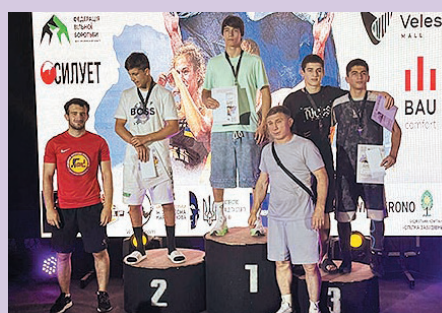
Символічно, що старт цього масштабного культурного проєкту відбувся саме у Вінниці — рідному місті братів Абушових, які доклали значних зусиль до його реалізації.

Об'єднаний Конгрес Азербайджанців України щиро дякує всім партнерам, організаторам та гостям заходу за підтримку, довіру та спільну працю задля зміцнення українсько-азербайджанської дружби.

Нехай культура й надалі буде мостом взаєморозуміння, єдності та миру між Україною та Азербайджаном.

Джерело: Об'єднаний Конгрес Азербайджанців України

НАЦІОНАЛЬНІ СПІЛЬНОТИ У СФЕРІ СПОРТУ

З 26 по 28 червня 2026 року в Івано-Франківську відбувся XV Всеукраїнський турнір з вільної та жіночої боротьби серед спортсменів вікової категорії U17, присвячений ветеранам боротьби Прикарпаття та полеглим захисникам України.

Цьогорічний турнір мав особливе значення, адже був відбірковим етапом до Чемпіонату світу з боротьби U17, який відбудеться з 27 липня по 2 серпня 2026 року в місті Баку (Азербайджан). Саме тут юні спортсмени мали можливість продемонструвати свій рівень підготовки, здобути перемогу та вибороти право представляти Україну на світовій першості. За підсумками фінальних сутичок переможцями у своїх вагових категоріях стали: **Тимур Абумуслімов (м. Дніпро, 65 кг),**

Салахутдин Абдулаєв (м. Українка, Київська область, 80 кг). Перемоги спортсменів стали результатом наполегливої праці, високої майстерності та цілеспрямованої підготовки. Попереду на них чекає новий відповідальний виклик — участь у Чемпіонаті світу U17, де вони матимуть нагоду гідно представити Україну на міжнародній арені.

XV Всеукраїнський турнір в Івано-Франківську вкотре підтвердив високий рівень розвитку української школи боротьби, а також важливість проведення спортивних заходів, що поєднують виховання молодого покоління збереженням пам'яті про ветеранів спорту та Героїв України.

Кореспондент Магомедова

50-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ ВІДКРИТТЯ ПЕРШИХ ЕКСПОЗИЦІЙ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ НАРОДНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ПОБУТУ УКРАЇНИ!

Від імені Ради національних спільнот України щиро вітаємо колектив Національного музею народної архітектури та побуту України з нагоди 50-річчя від дня відкриття перших експозицій!

З цієї урочистої нагоди Голова Ради національних спільнот України Ашот Аванесян особисто привітав колектив музею та генеральну директорку Оксану Повякель, побажавши нових професійних здобутків, натхнення, процвітання, вдячних відвідувачів і подальших успіхів у збереженні та популяризації культурної спадщини України.

17 липня 2026 року Національний музей народної архітектури та побуту України відзначив особливу дату — 50-річчя від дня відкриття перших експозицій.

Пів століття тому музей розпочав свою історію як простір, покликаний зберігати архітектурну, культурну й духовну спадщину України. Сьогодні це один із найбільших музеїв просто неба в Європі, який не лише береже минуле, але й допомагає сучасникам краще зрозуміти власне коріння.

Ювілейні урочистості об'єднали представників органів державної влади, духовенства, дипломатичного корпусу, музейної спільноти, науковців, діячів культури, партнерів і друзів музею. Цей день став

нагодою згадати тих, хто створював скансен, подякувати тим, хто розвиває його сьогодні, та окреслити майбутні перспективи.

У святкуванні взяла участь віцепрем'єр-міністр з гуманітарної політики України, міністр культури України Tetiana Berezhna: «Щиро вітаю колектив із 50-річчям музею! Сьогодні, коли ворог намагається знищити нашу пам'ять, культуру та історію, ваша праця набуває особливого значення. Надзвичайна вдячність колективу музею за вагомий внесок у підготовку подання української вишиванки до списку ЮНЕСКО. Попереду в нас ще багато спільної роботи й

важливих перемог заради збереження та розвитку української культури».

Працівників музею з ювілеєм також привітав Nikita Poturaev, народний депутат України, очільник Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики, який зазначив: «Музей — це місце концентрації українського духу. Переконалися, що ще багато поколінь відкриватимуть тут красу нашої України. Навіть в умовах війни ми робитимемо все можливе, щоб музей жив, розвивався і ставав ще кращим для своїх відвідувачів».

Під час урочистостей було вручено державні, відомчі та музейні відзнаки працівникам скансену.

«Щиро вітаю колектив музею з нашим ювілеєм. П'ятдесят років — це не так багато в масштабі поколінь, але за цими роками стоїть величезна праця багатьох людей. Особливо символічно, що нині в музеї працюють діти й онуки його творців».

Це свідчить про справжню спадкоємність поколінь. Наше завдання сьогодні — берегти створене, розвивати музей і передати його нащадкам сучаснішим і водночас вірним своїй головній місії: збереження української культури і традицій», — зауважила Оксана Старак-Повякель, генеральний директор НМНАПУ.

Ми вдячні кожному, хто цього дня був разом із нами.

Щиро дякуємо ведучому заходу Роману Коляді, Оркестру Головного управління Національної гвардії України за урочисте виконання Державного Гімну України, Народному фольклорному ансамблю «Троїця».

50 років — це не тільки поважний ювілей. Це тисячі збережених пам'яток, мільйони кроків музейними стежками, безцінна праця кількох поколінь музейників і велика любов до української спадщини.

Дякуємо всім, хто був та є поруч із музеєм впродовж цих років.

І так до ста літ!

Джерело: Національний музей народної архітектури та побуту України

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА РАДА ЦЕРКОВ І РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛА 30-РІЧЧЯ СВОЄЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Від імені Ради національних спільнот України щиро вітаємо вас із визначною подією — 30-річчям від дня заснування Ради Церков!

Впродовж трьох десятиліть ваша діяльність є яскравим прикладом єдності, взаємоповаги, духовної мудрості та відповідального служіння українському суспільству. У найскладніші часи ви залишаєтеся опорою для людей, зміцнюєте міжконфесійний діалог, підтримуєте мир, справедливість і гуманістичні цінності.

Щиро бажаємо вам міцного здоров'я, Божого благословення, невичерпної наснаги, миру, добра та нових звершень у благородній справі служіння Україні й українському народові.

16 липня Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій урочисто відзначила 30-річчя своєї діяльності. Подія об'єднала членів ВРЦіРО, а також представників органів державної влади, дипломатичного корпусу та науковців.

Засідання відкрив Головуючий у ВРЦіРО, Предстоятель Православної Церкви України, митрополит Київський та всієї України Епіфаній, який зупинився на історії Ради, вузлових етапах її розвитку і віддав належне засновникам та усім тим, хто упродовж трьох десятиліть формували міжконфесійні відносини в країні, сприяв гармонізації взаємин Церкви і держави.

Вітаючи учасників засідання, Голова ДЕСС Віктор Єленський зазначив, що Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій стала не арифметичною сумою релігійних організацій, які її конститували, а сплавом духовності, інтелекту і відповідальності українських релігійних лідерів.

Він наголосив, що така гармонія і глибинна співпраця стала результатом ретельної і багаторічної праці; перехід від релігійного багатоманіття до релігійного плюралізму, де

всі актори визнають право іншого і правила співіснування між собою, вимагав відповідальності та вміння на компроміси, не відступаючи в головному.

«Релігійний ексклюзивізм не долається просто. Він є більш ексклюзивним, ніж будь-які інші відмінності. Людина може бути наполовину євреєм і наполовину татариним, але не може бути наполовину іудеєм і наполовину мусульманином. І ті, кому вдалося подолати цей ексклюзивізм та створити те, що сьогодні є Всеукраїнською Радою Церков і релігійних організацій, заслуговують на особливу пошану», — наголосив Віктор Єленський.

Окремо Голова ДЕСС відзначив роль Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій у переламні моменти новітньої історії України:

«Під час Помаранчевої революції Всеукраїнська Рада Церков вийшла на Майдан і нагадала владі, що Конституція України містить згадку про відповідальність перед Богом. Це було надзвичайно важливо і було з великим ентузіазмом сприйнято людьми. Відтоді Всеукраїнська Рада Церков неодноразово підтверджувала свою

суб'єктність, демонструючи, що не толеруватиме згортання релігійної свободи, залишатиметься зі своїм народом і не прийме спроб монополізувати релігійний ландшафт України».

Віктор Єленський також зазначив, що ВРЦіРО стояла зі своїм народом і під час Революції Гідності, підтримуючи Майдан молитвою, і продовжує демонструвати цю солідарність уже впродовж 12 років розв'язаної Росією війни проти України.

Насамкінець, Голова ДЕСС побажав Всеукраїнській Раді Церков і релігійних організацій і надалі розвивати своє служіння Богові та Україні, залишаючись чутливим до потреб суспільства і викликів часу.

Із промовами виступили очільники й представники Церков і релігійних організацій, а також представники влади: Глава і Отець Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Верховний

Архієпископ Києво-Галицький Святослав Шевчук, Заступник Керівника Офісу Президента Олена Ковальська, головний рабин Києва та України Яков Блайх, голова Всеукраїнського союзу Церков євангельських християн-баптистів Валерій Антонюк, голова Духовного управління мусульман України, Верховний муфтії України шейх Ахмед Тамім, Перший заступник Міністра культури України Іван Вербицький, єпископ-ординарій Київсько-Житомирської дієцезії Римсько-Католицької Церкви Віталій Кривицький, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець, старший єпископ Української Церкви християн віри євангельської Анатолій Козачок, голова Духовного управління мусульман Автономної Республіки Крим, Верховний муфтії Криму Айдер Рустемов, єпископ Закарпатської реформатської Церкви України Олександр Зан-Фабіан та Перший віцепрем'єр-міністр України — міністр енергетики України Денис Шмигаль.

Джерело: Державна служба України з етнополітики та свободи совісті

ПРОЄКТИ БО «НІМЕЦЬКИЙ ДІМ — КИЇВ»

У «Німецькому Домі — Київ» був проведений особливий проєкт — «Мала академія для сеньйорів». Впродовж кількох насичених тижнів він гуртував представників німецької спільноти поважного віку навколо спільної історії, вивчення мови, творчості та щирого людського спілкування.

Для багатьох учасників Академія стала не просто новим освітньо-культурним заходом, а природним продовженням тривалого спільного шляху. Знаючи один одного багато років через роботу в історичному клубі, участь у культурних подіях та житті «Німецького Дому», сеньйори отримали ще один затишний простір для змістовного дозвілля й саморозвитку.

Особливий затишок у спекотні літні дні панував у творчих майстернях, на яких створювали символічні вироби у кольорах прапора Німеччини, дізнаючись більше про історію та значення чорного, червоного й золотого кольорів. Також майстрували унікальні сувеніри власноруч, доводячи, що бажання творити не залежить від віку. Незабутньою сторінкою проєкту стали й пізнавальні екскурсії, на яких дізнавалися про вагомий внесок німецької громади в розбудову Києва.

Проєкт «Мала академія для сеньйорів» реалізовано за ініціативи Ради німців України за фінансової підтримки Федерального міністерства внутрішніх справ Німеччини через Благодійний Фонд «Товариство Розвитку».

Літній мовний майданчик для дітей етнічних німців був проведений на початку червня. Протягом десяти днів проєкт слугував для юних учасників не лише ефективною платформою для опанування німецької мови та знайомства з історією свого роду, а й безпечним середовищем для емоційного відновлення, розвитку творчих здібностей і формування міцної спільноти однорідців.

Мовна програма поєднувала інтерактив, квізи про Німеччину, перегляд тематичних фільмів та опанування ситуативної лексики. Особливу увагу приділили вивченню історії німців в Україні

та внеску видатних німецьких діячів у розвиток нашої держави. А під керівництвом професійних викладачів кожне заняття перетворювалося на справжнє свято любові до мови та знань.

Години другої половини дня були присвячені подорожам та відкриттям. Невід'ємною частиною кожного дня ставали майстер-класи. Занурюючись у традиційне німецьке рукоділля та давні ремесла, діти опановували техніки, якими колись володіли ще бабусі.

За десять днів діти не просто покращили знання німецької мови — вони здружилися, навчилися долати виклики разом, підтримувати одне одного та щиро радіти кожному дню.

Проєкт реалізовано за ініціативи Ради німців України за фінансової підтримки Федерального міністерства внутрішніх справ Німеччини через Благодійний Фонд «Товариство Розвитку».

У серці мальовничого Закарпаття відбувся **Всеукраїнський мовний літній табір Kindersprachakademie 2026**. Протягом майже двох тижнів діти з різних куточків України, з родин етнічних німців, занурювалися в атмосферу німецької мови, культури та активного відпочинку. Ініціатором проєкту традиційно виступила Рада німців України, а безпосереднім організатором — БО «Німецький Дім — Київ» за фінансової підтримки Федерального міністерства внутрішніх справ Німеччини (ВМІ) через БФ «Товариство Розвитку».

Головна особливість Kindersprachakademie полягає в тому, що вивчення мови тут не схоже на звичайні шкільні уроки. Навчання інтегроване в щоденну програму табору. Щодня на учасників чекали інтерактивні мовні ініціативи, комунікативні завдання, робота в групах та знайомство з традиціями й історією німців України. Окрім мовної практики, програма табору була насичена спортивними та розважальними заходами. Футбол, плавання, квести на свіжому повітрі та командні змагання допомагали дітям зміцнити здоров'я та згуртуватися.

Проєкт Kindersprachakademie вже роками залишається важливою платформою для підтримки культурної ідентичності, збереження мовної спадщини та розвитку молодіжної спільноти. Для багатьох дітей табір став не лише можливістю покращити знання німецької мови, а й місцем, де вони знайшли справжніх друзів.

Попри війну, ми продовжуємо робити те, заради чого бореться Україна, — щоб діти мали можливість навчатися, дружити, відкривати світ і просто радіти дитинству.

Голова БО «Німецький Дім — Київ»
Коваленко-Шнайдер Л. Ф.

ДЕ НАРОДЖУЄТЬСЯ ДРУЖБА: НЕЗАБУТНІ КАНІКУЛИ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ У ПІВДЕННІЙ МОРАВІЇ

З 6 по 15 липня діти Чеської діаспори України стали учасниками незабутньої подорожі до мальовничої Південної Моравії. Юні учасники приїхали з різних куточків України — Рівненщини, Житомирщини, Києва, Малої Зубівщини та Львівщини. Ця поїздка стала для них не лише чудовою можливістю відпочити, а й ближче пізнати історію, культуру та традиції країни своїх предків.

Гостинно зустрів дітей Годонін — місто, яке по праву називають серцем Південної Моравії та батьківщиною видатного чеського політика, філософа, гуманіста й першого президента Чехословаччини Томаша Гарріга Масарика. Саме тут кожен день був наповнений новими відкриттями, цікавими зустрічами та яскравими емоціями.

Особливе захоплення викликала екскурсія до величного замку Ледніце — справжньої архітектурної перлини Чехії, внесеної до Списку всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО. Його розкішні інтер'єри, старовинний парк і неймовірна атмосфера перенесли дітей у світ європейської історії та аристократичної культури.

Не менш вражаючим став візит до казкового маєтку в Мілотицях. Старовинний палац, доглянуті сади та захопливі історії про життя його мешканців подарували дітям незабутні враження й дозволили відчути дух минулих століть.

Щирі усмішки та дитячий сміх лунали під час відвідин зоопарку міста Годонін, де кожен зміг побачити різноманітних тварин, дізнатися цікаві факти про них і зробити безліч пам'ятних фотографій.

У спекотні літні дні справжнім подарунком став відпочинок у відкритих басейнах місцевого аквапарку. Веселі ігри, плавання та водні розваги подарували дітям море позитивних емоцій і допомогли ще більше здружитися.

Надзвичайно пізнавальною була екскурсія до музею Томаша Гарріга Масарика. Діти із захопленням знайомилися з життєвим шляхом видатного державного діяча, його поглядами та внеском у розвиток Чехословаччини. Отримані знання вони творчо застосували під час роботи в групах, створюючи цікаві проєкти та презентуючи власне бачення постаті Масарика.

Особливе місце в програмі займали прогулянки мальовничими берегами річки Морави. Саме тут діти побували на кордоні Чехії та Словаччини, де змогли буквально одним кроком опинитися одразу у двох країнах. Цей момент став одним із найемоційніших та найпам'ятніших за весь час подорожі.

Незабутні враження залишили й уроки чеської мови, які проводили студенти Оломоуцького університету. Заняття проходили у веселій ігровій формі, із сучасними методиками, конкурсами та живим спілкуванням. Найбільший захват викликали уроки просто у супермаркеті, де діти вчилися використовувати нові слова у реальних життєвих ситуаціях, знайомилися з назвами товарів і практи-

кували спілкування чеською мовою. Таке навчання стало справжньою пригодою.

Впродовж десяти днів діти не лише відкривали для себе нову країну, а й знаходили нових друзів, ділилися українськими традиціями, співали пісні, грали в ігри та створювали атмосферу взаємної підтримки й доброзичливості. Кожен день був сповнений щирих усмішок, нових знань, відкриттів і незабутніх моментів.

Час промайнув напрощад швидко. Коли настав день прощання, в очах дітей можна було побачити і радість від пережитих пригод, і легкий смуток, адже повертатися додому зовсім не хотілося. У серцях кожного назавжди залишиться теплий спогад про гостинну Південну Моравію, прекрасний Годонін, нових друзів та неймовірно літні канікули.

Особливої цінності ця поїздка набула в час, коли в Україні триває

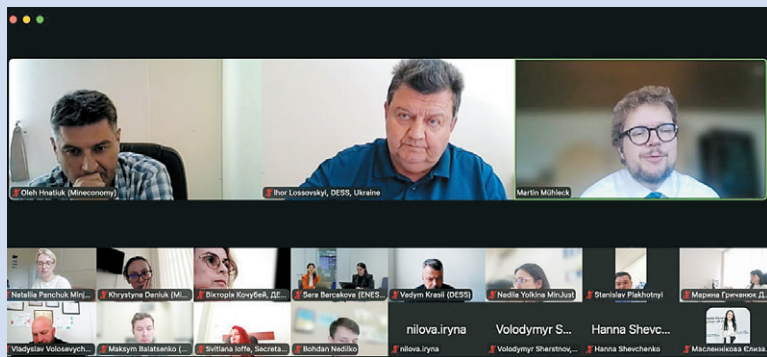
війна. Для дітей це були не просто літні канікули, а десять днів без повітряних тривог, вибухів і постійного хвилювання. Вони мали змогу відчути себе безтурботними дітьми — сміятися, пізнавати світ, будувати плани, знаходити нових друзів і просто насолоджуватися кожною миттю дитинства. Саме такі зустрічі дарують віру в добро, підтримку й силу людської єдності, допомагають відновити емоційні сили та нагадують, що навіть у найважчі часи світ відкритий для дружби, взаєморозуміння й щирої турботи. Для кожної дитини ця подорож стала джерелом теплих спогадів, які ще довго зігріватимуть серце та надихатимуть із надією дивитися в майбутнє.

Членкиня ГО «Чехи Вільшанки»
Олена Гайдаманчук

ДЕСС ПРЕДСТАВИЛА СТАН ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ З ПИТАНЬ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА ПІД ЧАС ЗУСТРІЧІ З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ КОМІСІЄЮ

У форматі відеоконференції відбулася координаційна зустріч за участю представників Європейської Комісії, центральних органів виконавчої влади України та інших державних органів, присвячена реалізації Дорожньої карти з питань верховенства права (блок «Основоположні права»). Документ затверджено Урядом України та Європейською Комісією в межах переговорного процесу щодо вступу України до Європейського Союзу.

Під час зустрічі учасники обговорили, як просувається виконання заходів Дорожньої карти, узгодили подальші кроки та визначили пріоритети для ефективної взаємодії між українською та європейською сторонами.

Від Державної служби України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) у заході взяли участь заступник Голови ДЕСС Ігор Лоссовський та заступниця начальника Відділу у справах релігії Вікторія Кочубей.

Окрему увагу представник Генерального директорату Європейської Комісії з питань розширення та східного сусідства (DG ENEST) Мартін Мюлек приділив заходам Дорожньої карти, за реалізацію яких відповідає ДЕСС.

Під час обговорення йшлося про проведення консультацій з інститутами громадянського суспільства, релігійними організаціями та міжнародними партнерами щодо практики застосування законодавства у сфері діяльності релігійних організацій і захисту конституційного ладу. Також учасники розглянули підготовку законодавчих змін, необхідних для запровадження посади спеціального координатора з пи-

тань боротьби з антисемітизмом, та питання посилення інституційної спроможності ДЕСС у сфері формування й координації державної політики із запобігання та протидії антисемітизму.

Окремим блоком обговорили виконання рекомендацій Венеційської комісії Ради Європи щодо забезпечення права на відмову від військової служби з мотивів совісті, оцінку реалізації Плану заходів на 2024–2025 роки з виконання Стратегії сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, а також проведення системних консультацій з представниками національних меншин (спільнот) України та

комплексний аналіз стану забезпечення їхніх прав у співпраці з міжнародними партнерами, зокрема Радою Європи.

Представники ДЕСС поінформували європейських колег про стан виконання відповідних заходів, розповіли про нормативно-правові ініціативи, які вже перебувають на завершальному етапі, а також окреслили подальші кроки для повного виконання завдань, передбачених Дорожньою картою.

Учасники зустрічі наголосили, що постійна взаємодія між українськими органами влади та Європейською Комісією залишається важливою умовою успішного впровадження реформ у сфері верховенства права та основоположних прав відповідно до стандартів Європейського Союзу.

Джерело: Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС)

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ РОЗВИТКУ РОМСЬКИХ ГРОМАД НА ЗАКАРПАТТІ РОЗПОЧАВСЯ З ПОЛЬОВОГО ВІЇЗДУ ДО ГРОМАД І ПРОЄКТІВ, ЩО ЗМІНЮЮТЬ ЖИТТЯ ЛЮДЕЙ

На Закарпатті триває Всеукраїнський форум розвитку ромських громад через партнерство та проєктні рішення, організований Державною службою України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) спільно із Закарпатською обласною військовою адміністрацією. Його перший день пройшов у незвичному для подібних заходів форматі — не за круглими столами чи в конференц-залах, а безпосередньо в громадах, в місцях компактного поселення ромів. Учасники

форуму вирушили у польовий виїзд, щоб побачити, як працюють ромські соціальні, освітні, культурні та підприємницькі ініціативи, що вже вдалося реалізувати і які проєкти потребують подальшої підтримки держави, місцевої влади та міжнародних партнерів.

У виїзних візитах взяли участь представники центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, міжнародних організацій, громадського сектору та ромських громад з різних регіонів України.

Першою локацією став Великодобронський дитячий будинок милосердя «Добрий самаритянин» — перший у Закарпатській області приватний заклад інтернатного типу, який вже понад тридцять років утримує Закарпатська реформатська церква. Сьогодні тут проживає майже 180 дітей: сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, вихованці із соціально вразливих сімей та внутрішньо переміщені особи.

Далі маршрут проліг до Мукачівщини, де делегація відвідала два творчі простори, засновані українським митцем ромського походження Тиберієм Йонашем. Проєкт «Roma ART» відкриває дітям, зокрема ромського походження, можливість розвивати творчі здібності через мистецтво, культурні заходи та навчальні майстерні.

Ще однією важливою зупинкою став консультаційний центр у ромському поселенні, де мешканці громади можуть отримати юридичну та соціальну допомогу: оформити доку-

менти, соціальні виплати, скористатися державними послугами або отримати правову консультацію. Центр координує Рада Каландія — голова ромської організації «Циганське національне товариство «Ромен» у Донецькій області, яка після вимушеного переїзду з Вугледара продовжила свою діяльність на Закарпатті.

У Берегові учасники форуму відвідали компактне ромське поселення та ознайомилися з кількома важливими для громади проєктами. Поруч із поселенням делегація відвідала приватний дитячий садок, яким також опікується Закарпатська реформатська церква. Ще однією локацією в Берегові став уторськокомовний ліцей «Опре Рома», який багато років працює над тим, щоб ромські діти мали доступ до якісної освіти та успішно інтегрувалися в навчальний процес.

Після Берегівщини маршрут продовжився в Ужгороді. Однією з ключових точок стало ромське поселення на вулиці Тельмана в мікрорайоні Радванка — одне з найбільших в Україні. Тут учасники форуму побачили

умови життя громади та приклад місцевої економічної ініціативи: невелике виробництво будівельних блоків, створене ромськими підприємцями. Завершився перший день форуму в освітньо-соціальному центрі Благодійного фонду «Благо». Від початку повномасштабної війни центр став прихистком для багатьох внутрішньо переміщених осіб, а також місцем дошкільної освіти, розвитку й підтримки ромських дітей та їхніх родин.

Практична частина форуму дала можливість побачити різні моделі розвитку ромських громад — від освіти, соціального супроводу та культурних ініціатив до розвитку підприємництва, професійного навчання й інтеграції ветеранів.

Саме такі приклади підтверджують головну ідею форуму: сталий розвиток ромських громад можливий лише через реальне партнерство між державою, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, міжнародними партнерами та самими громадами.

Обговорення кожної з побачених ініціатив продовжиться вже сьогодні в Ужгороді під час круглого столу, на який з'їхалися ромські делегати з усієї України. Саме там практичні враження першого дня мають перетворитися на конкретні рішення, партнерства та нові проєкти розвитку.

Джерело: Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС)

ДЕНЬ ГАГАУЗЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Гагаузи України: між традицією і сучасністю

(Продовження, початок в №2–4 газети).

Продовженням Дня гагаузької культури стала фотовиставка, що відкрила для гостей ще один важливий вимір гагаузької ідентичності — через образи, зафіксовані на світлинах різних епох. Ці фотографії стали не лише візуальним доповненням заходу, а самостійним історичним і культурним свідченням, яке дозволяє глибше осмислити внутрішній устрій, цінності та світогляд гагаузького народу.

Експозиція складалася з трьох змістовно різних, але концептуально пов'язаних серій. Першу серію представили роботи відомого українського фотографа й митця Сергія Гумунока, голови Асоціації фотографів Одеси. Упродовж багатьох років він системно працює з темою Півдня

України, зокрема Бессарабії, виїжджаючи безпосередньо в громади за автентичним матеріалом. Його світлина — це сучасний, уважний і шанобливий погляд на гагаузький простір, де люди, ландшафт і традиція постають як єдине цілісне середовище.

Друга серія фотовиставки мала особливу історичну цінність. Вона складалася зі старовинних гагаузьких фотографій переважно початку — кінця XIX століття, збережених у сімейних архівах і відреставрованих Семеном Стаматовим, відомим

гагаузьким художником. Ці світлина дозволяють буквально зазирнути в минуле — побачити обличчя, одяг, пози та просторову організацію родини й громади. Вони є неоціненним джерелом для дослідників і водночас сильним емоційним досвідом для

глядачів, адже показують гагаузів як історично вкорінену спільноту з чіткою культурною тяглістю.

Третю серію склали фотографії з гагаузьких поселень, зроблені у 1990-х роках безпосередньо в Гагаузії. Ці знімки зафіксували перехідний період — життя громади на зламі епох, у момент змін, але водночас збереження традиційного укладу. Разом із першими двома серіями вони сформували цілісну візуальну історію: від архівного минулого — через живу традицію — до сучасного погляду.

На світлинах були представлені стародавні гагаузькі костюми, побутові сцени, родинні та весільні обряди, праця чабанів біля кошар, великі сім'ї за спільною трапезою. Особливо промовистими стали композиції, де через розташування людей у кадрі — хто стоїть, хто сидить, хто перебуває в центрі — проступає чітка система родинної ієрархії, повага до старших і високі моральні цінності, на яких тримався гагаузький уклад життя.

(Продовження в наступному номері)
Прес-центр РНСУ

У сучасному світі мистецтво є мовою міжнародного діалогу. Там, де слова потребують перекладу, музика торкається людських сердець незалежно від національності, мови чи кордонів.

У гостях редакції газети «Міжкультурний діалог» — заслужена артистка України, кандидатка мистецтвознавства, доцентка Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського», президентка творчої спілки «Асоціація діячів етнічного мистецтва» Інеш Кдирова.

Вона народилася в українсько-казахській родині, свою багаторічну творчу, наукову та громадську діяльність присвятила Україні. Концертний репертуар співачки охоплює пісні мовами народів світу і є яскравим прикладом «м'якої сили» культурної дипломатії.

Багаторічна співпраця з Радою національних спільнот України, українськими культурними товариствами, дипломатичними установами та міжнародними науковими інституціями відкрила для Інеш Кдирової новий творчий напрям. У її репертуарі з'явилися пісні мовами різних етносів України, які звучать на державних урочистостях, міжнародних фестивалях, наукових конференціях і концертних сценах як своєрідні символи культурного діалогу.

Про творчий шлях, етнічну музику, міжнародні мистецькі проекти та пісню як універсальну мову міжкультурного діалогу — наша розмова з Інеш Кдировою.

— Пані Інеш, у Вашому репертуарі звучать пісні різними мовами. Як виник цей особливий напрям у Вашій творчості?

— Багаторічна етнокультурна діяльність у громадській організації «Рада національних спільнот України», яку очолює Ашот Аванесян, відкрила для мене новий вектор творчого розвитку. Виступаючи режисером і худ. керівником численних культурно-мистецьких та просвітницьких заходів і фестивалів, спілкуючись із представниками національних товариств, я глибоко зацікавилася історією, мовами, музикою, звичаями та етнічними традиціями народів, які живуть в Україні. Я побачила, наскільки різноманітною є культурна палітра нашої держави і як важливо представляти її безпосередньо через пісню. Так у моєму репертуарі поступово з'явилися твори мовами різних етносів України, а потім і концертна програма «Мистецька палітра етнічних спільнот України», яку побачили глядачі у Києві, Харкові та інших містах. Для мене виконання етнічної пісні — це знак поваги до народу, його історичної пам'яті, мови та культури. Коли артист співає мовою певної національної спільноти, між ним і слухачами виникає особливий емоційний зв'язок. Люди відчують, що їхню культуру не тільки помічають, а щиро прагнуть зрозуміти й представити широкій аудиторії. Саме тому під час підготовки кожного такого твору я намагаюся вивчити правильну вимову, зміст тексту, особливості музичної інтонації та культурний контекст, у якому ця пісня виникла. Для мене важливо не просто правильно вимовити слова, а передати характер народу, його світогляд і душу.

— Чи змінило це Вашу творчість?

— Кардинально. Мій репертуар почав поступово поповнюватися піснями мовами національних спільнот України. Я виконую їх під час державних культурно-мистецьких заходів, міжнародних фестивалів, дипломатичних прийомів, концертних програм в Україні та за її межами. Для мене це не тільки професійна діяльність, а і можливість показати, що Україна — багатонаціональна держава, у якій різні культури мирно співіснують і взаємно збагачують одна одну.

— Пані Інеш, Ви вже багато років представляєте українську культуру на міжнародних мистецьких майданчиках. Що для Вас означає культурна дипломатія?

Культурна дипломатія — це можливість говорити про Україну мовою мистецтва. Пісня, музика, поезія здатні зближувати людей різних культур значно швидше, ніж офіційні промови. Тому я завжди із вдячністю приймаю запрошення до участі в міжнародних культурно-просвітницьких заходах, адже кожен концерт є можливістю розповісти світу про українську культуру.

— Ваша творча діяльність давно вийшла за межі української сцени. Свою професійну біографію Ви почали у Харківському театрі естради «Домінанта» під керівництвом композитора Олександра Мирошніченка, стали лауреатом відомих міжнародних конкурсів, і навіть

«ПІСНЯ — МОВА ДРУЖБИ НАРОДІВ»

Інтерв'ю із заслуженою артисткою України, кандидаткою мистецтвознавства, доцентом, президентом творчої спілки «Асоціація діячів етнічного мистецтва» Інеш Кдировою

зараз взяли участь і отримали перемогу у Всесвітньому фестивалі казахської культури «Отандастар қоры» у Казахстані. Які міжнародні проекти та музичні твори стали для Вас особливо важливими?

— Кожен міжнародний проект залишив у моєму житті особливий слід і подарував нові творчі відкриття. Після виступу з науковою доповіддю на Конференції поляків світу в Торуні я вперше виконала польські пісні «Kolorowe jarmarki» та «Hej, sokoły», які згодом стали постійною частиною мого концертного репертуару. Багаторічна співпраця з Посольством Республіки Казахстан відкрила для мене красу казахської музичної культури, зокрема пісні «Атамекен», яку в Казахстані справедливо

називають другим духовним гімном країни. Для казахстанців ця пісня має надзвичайно глибоке значення, адже вона є символом любові до Батьківщини, пам'яті про героїчних пращурів і історію етносу. Моя наснага передалася і композиторові Олександру Мирошніченку, автору гімну національних спільнот «Всі ми діти твої, Україно». Нещодавно він написав для мене вокально-симфонічну композицію «Казахстан», яка вже прозвучала на хвилях Національного радіо Казахстану у програмі Марії Шеремети «Радіо «Достик» — українською мовою».

Великим професійним і духовним досвідом стала участь у ювілейній міжнародній науковій конференції Українського вільного університету в Мюнхені. Свою наукову доповідь про українську вокальну традицію я доповнила виконанням лемківських пісень. Не менш пам'ятним був Фестиваль духовної музики в Караганді для української діаспори «Родина — Україна», де я заспівала українські шлягери «Червона рута» В. Івасюка, «Рідний край» М. Мозгового, «Зелен клен» І. Поклада на вірші Ю. Рибчинського, «Співаймо всі про Україну» О. Мирошніченка на вірші С. Гальярди, лемківські пісні.

Мій репертуар постійно зростає, тому що поширюється коло моїх друзів різних національностей, мій світогляд і професійний інтерес до етнічного мистецтва. Зараз я працюю над романсами Миколи Лисенка на слова Йоганна Вольфганга фон Гете, навіть вчу німецьку мову для кращої вимови. Французька музика вже давно стала невід'ємною частиною мого концертного репертуару. Я із задоволенням виконую пісню «Non, je ne

regrette rien» («Я ні про що не жалкую», музика Шарля Дюмона, слова Мішеля Вокера), всесвітньо відому композицію «Une vie d'amour» («Вічне кохання») Шарля Азнавура та Жоржа Гарваренца, а також легендарну «Padam... Padam...» з репертуару Едіт Піаф (музика Норберта Гланцберга, слова Анрі Конте), світовий хіт Консуели Веласкес «Bésame Mucho» іспанською мовою. Звичайно, у моєму репертуарі є й популярні джазові стандарти англійською, адже саме джаз став універсальною мовою світового музичного спілкування. Для мене кожна нова мова — це наперед знайомство з історією, літературою й музичною традицією народу. Саме тому я переконана: музика є універсальним інструментом культурної дипломатії, яка допомагає людям пізнавати світ.

— У своїх наукових дослідженнях Ви приділяєте особливу увагу духовній музиці. Чому саме вона?

— Духовна музика є носієм історичної пам'яті, національних цінностей і етнічної ідентичності. Вона надає людині зв'язок зі своїм корінням, а народові — зберігати культурну спадщину. Для мене участь у фестивалях духовної музики — це важлива культурна місія.

— У Ваших концертних програмах майже завжди звучить «Молитва за Україну» Миколи Лисенка. Чому саме цей твір став для Вас особливим?

— «Молитва за Україну» — це значно більше, ніж музичний твір. Для мене вона є символом духовної єдності українського народу, незалежно від того, в якій країні живуть чи перебувають його люди. Я виконувала її на міжнародних конференціях, фестивалях духовної музики, культурно-мистецьких заходах та концертах української діаспори. Щоразу відчую, як у залі народжується особлива атмосфера єдності, співпереживання й надії. Для мене виконання «Молитви за Україну» — це особиста духовна та громадянська місія.

— Одним із напрямів Вашої діяльності стала співпраця із Посольством України в Республіці Казахстан.

Для мене це велика честь. Мені пощастило брати участь у культурно-просвітницьких заходах під егідою Посольства України в РК, присвячених українській культурі, державним святам та розвитку міжкультурного діалогу. Такі проекти допомагають українській громаді зберігати зв'язок із Батьківщиною та знайомлять наших друзів з українським мистецтвом. Я мала честь виступити у супроводі естрадно-симфонічного оркестра Державної академічної філармонії імені Єркегалі Рахмадієва м. Астани в урочистому заході до 35-річчя

встановлення дипломатичних відносин між Україною, Польщею та Казахстаном.

— Чи змінило виконання пісень різних народів Ваше власне ставлення до української культури?

— Безперечно. Чим більше я знайомилася з культурами національних спільнот, тим глибше усвідомлювала багатство самої України. Український народ — це велика поліетнічна родина, у якій протягом століть взаємодіяли різні мови, традиції та історичні долі. Тому, виконуючи польську, казахську, кримськотатарську, грецьку, вірменську, чеську чи іншу національну пісню, артист представляє не щось відокремлене від України, а одну з барв її спільного культурного простору.

Я сприймаю свою творчу місію так: через вокальне мистецтво показати культурне розмаїття народу України, сприяти взаємній повазі між національними спільнотами та відкривати українським і закордонним слухачам красу різних етнічних традицій.

— Ви неодноразово представляли українську культуру на міжнародних форумах. Чи можете згадати одну з найяскравіших подій?

— Однією з найважливіших заходів для мене стала ювілейна міжнародна наукова конференція Українського вільного університету в Мюнхені. Для мене було великою честю представити власне дослідження, присвячене українській вокальній традиції та її ролі у збереженні національної ідентичності. Я хотіла, щоб моя доповідь звучала не лише словами, тому проілюструвала її виконанням лемківських пісень «Верше мій, верше» та «Горе-долом хожду» у сучасних авторських обробках. Це була можливість показати європейській спільноті красу української традиційної музики та продемонструвати, що народна пісня залишається актуальною мовою сучасної культури.

Наступною визначною подією став Фестиваль духовної музики в Караганді. Протягом десятиліть Українська греко-католицька церква в Казахстані була і залишається духовним домом для українців, що береже національну пам'ять і єдне громаду. Це був особливий день. До Караганди приїхали представники українських громад із різних міст Казахстану. Українська діаспора в Казахстані налічує близько 300 тисяч людей. Історія переселенців трагічна й велична водночас: вона складається з хвиль примусових депортацій (розкуркулення, виселення «західняків» у 1930–1940-х роках) та масового добровільно-примусового приїзду молоді на освоєння цілини у 1950-х роках. Сьогодні українська громада Казахстану — це міцний міст

між двома культурами. До участі у фестивалі долучилися українські творчі колективи та виконавці з Астани, Караганди, Павлодара, Алмати, а гала-концерт об'єднав українську громаду навколо спільної духовної й культурної спадщини. Єдність відчувалася гостро як ніколи, адже в залі поруч із нащадками хвилі еміграції минулого століття сиділи й наші співвітчизники, які знайшли тут прихисток нещодавно, рятуючись від жакіть війни. У гала-концерті прозвучали твори Миколи Лисенка, Мирослава Скорика, Володимира Івасюка, Миколи Мозгового, Ігоря Поклада, Олександра Мирошніченка та інших українських композиторів.

Коли лунали українські твори — ми відчували себе великою родиною. Я виконувала «Молитву за Україну» М. Лисенка. Це молитва звучить у серці кожного українця. Коли вона лунає за межами України, українці відчують особливий духовний зв'язок із Батьківщиною. Для тих, хто втратив свій дім через війну лише нещодавно, ці звуки стали справжнім лікувальним бальзамом для душі та нагадуванням, що вони не самі. Саме такі миті переконують, що культура здатна єднати людей незалежно від кордонів. Такі події об'єднують людей, допомагають зберігати нашу культуру та знайомлять із нею казахстанське суспільство.

— Ваш репертуар охоплює музику багатьох народів і різних європейських мов. Над чим Ви працюєте зараз і що надихає Вас сьогодні?

— Для артиста навчання ніколи не закінчується. Зараз я активно працюю над творами німецького репертуару, зокрема романсами Миколи Лисенка, написаними на поезії Йоганна Вольфганга фон Гете. Мало хто знає, але саме у Німеччині відбулося становлення видатного українського класика — Миколи Лисенка. Наприкінці 1860-х років він навчався в Лейпцизькій консерваторії. Там М. Лисенко досконало опанував німецьку мову і відкрив для себе глибину німецького романтизму. Саме тому я теж вивчаю німецьку мову, адже для мене надзвичайно важливо правильно вимовляти слова, розуміти літературний текст, щоб вільно передавати слухачеві всі його смислові та емоційні відтінки.

— Як головне послання Ви хотіли б донести своїм читачам?

— Сьогодні надзвичайно важливо берегти власну ідентичність і водночас залишатися відкритими до традицій інших народів. Взаємна повага, спільна творчість і духовне спілкування допомагають будувати майбутнє, у якому мистецтво є мовою миру, довіри й людяності.

У МИКОЛАЄВІ ДО ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ВІДКРИЛИ ВИСТАВКУ ЗА УЧАСТІ МИТЦІВ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ

Шороку 8 травня в Україні відзначають день пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Національні спільноти та корінні народи нашої держави ніколи не стоять осторонь від вшанування пам'яті загиблим воїнам усіх національностей, які здійснювали свій громадянський обов'язок — захист рідної землі від окупантів у 1941–1945 рр. У ці дні, як ніколи, ми, у стані сьогодишньої російської загарбницької війни, дуже чуттєво відносимося до дня перемоги над ворогом та з більш глибоким розумінням ставимося до тих, хто боровся та віддав своє життя за захист своєї батьківщини.

26 червня у виставковій залі Миколаївського міського палацу культури і мистецтв відкрили виставку, присвячену Дню Конституції України. Її організувала громадська спілка «Рада національних товариств Миколаївської області» за підтримки управління культури, національностей та релігій Миколаївської обласної військової адміністрації, управління з питань культури та охорони культурної спадщини Миколаївської міської ради, Миколаївського міського палацу культури і мистецтв та Мішково-Погорілівської ОТГ. В експозиції представлені різножанрові й різноматичні твори представників національних спільнот Миколаївщини. Про те, як виникла ідея виставки та хто взяв у ній участь, на відкритті розповіла голова правління ГС «Рада національних товариств Миколаївської області» Лоліта Каймаразова:

— Ідея виставки виникла на засіданні Ради в листопаді минулого року. Голова Спілки вірмен України Миколаївської області Спартак Гукасян запропонував організувати таку виставку. Попередню ми проводили ще в 2021 році. На жаль, багато наших митців виїхали з Миколаєва. Тут

представлені роботи найстійкіших — тих, хто залишився. Ми також запросили долучитися наших друзів — майстрів і художників, з якими багато років співпрацюємо. Свої роботи представили й майстри нашого нового партнера — Мішково-Погорілівської громади. В експозиції можна побачити роботи вірменського художника Едварда Акоб'яна, художників німецького походження — учасників проекту «Зустріч поколінь», яким

опікується Ангеліна Шардт. Тут представлені чудові роботи керівниці художньої студії Миколаївського товариства єврейської культури Ірини Шеєвої, картини Світлани Агбальян (вірменська діаспора) і представників польської діаспори: художниці Луїзи Думми і заслуженого майстра народної творчості України Володимира Туровського. Мішково-Погорілівська громада представила роботи Наталії Феник, виконані в техніці валян-

ня, а також картини художника Василя Гончарова. Свої твори експонують і наші друзі — Олена Міценко, Тетяна Веремієнко, Олена Хаїмова, Оксана Манькова, Юрій Дзінтарс. У виставці також бере участь аматорське об'єднання «Мереживо Прибужжя». На відкритті була присутня одна з його учасниць — представниця болгарської спільноти Людмила Грубій.

— Виставка допомагає відчутти єдність і любов у наших серцях, і ми хочемо ділитися цими почуттями з іншими людьми. Наша країна нині переживає важкі часи, але якщо ми нестимо це світло й добро у світ, то все буде добре. Все буде Україна! — зазначила Лоліта Каймаразова.

Виставка «Мистецтво єдне» наочно демонструє багатство та різноманітність творчості представників багатонаціональної Миколаївщини, дивовижне переплетення традицій, барв та глибоких сенсів. Тут творчість стала тією мовою, якою ми розповідаємо про свою єдність та незламність.

Галина Сеннікова, фото: Галина Сеннікова.
Детальніше: <https://nikvesti.com/>

МИ Є. УКРАЇНСТВО: ПАМ'ЯТЬ, ЩО СВІТИТЬСЯ КОЛЬОРАМИ

Мистецький проект ГО «Мейнстрім» із Запоріжжя відкриває новий погляд на культурний ландшафт прифронтового регіону, де десятки національних спільнот історично живуть поруч, творять і зберігають власну пам'ять. У час, коли війна загострила питання ідентичності та приналежності, проект «Ми є. Українство» став простором, де люди різних культур можуть говорити про себе, ділитися історіями та творити разом.

За час реалізації ініціативи відбулося 30 творчих зустрічей, у яких узяли участь майже 500 представників понад 20 національних спільнот Запоріжжя. Професійні художники навчали охочих малювати, а учасники ділилися спогадами про дитинство, родинні міграції, про дім, який залишився далеко, і про дім, який вони будують тут, на запорізькій землі. Для багатьох ці зустрічі стали тихою терапією — кілька годин, коли можна видихнути й відчутти себе серед своїх.

Важливою частиною проекту стала тижнева артрезиденція в етнокомплексі «Українське село» під Києвом. Шість професійних художників і чотирнадцять аматорів створили тут 22 роботи, а також спільну картину розміром 1,5х1,5 метра, до якої долучилися всі учасники. Цей колективний твір став головним експонатом виставки — символом того, що різні культури можуть творити єдиний простір, не втрачаючи власного голосу.

Паралельно команда проекту записувала інтерв'ю з представниками різних спільнот: про родинні міграції, культурну пам'ять, про те, як

їхні родини опинилися в Запорізькому краї. Зібрані історії лягли в основу арт-буку, виданого накладом 100 примірників. Книга буде передана до бібліотек, культурних центрів, національно-культурних товариств та органів місцевої влади — як інструмент освіти та репрезентації регіону. Це вагомий архів людських голосів, який залишиться доступним для дослідників, освітян і всіх, хто працює з темою культурної пам'яті.

Виставка проекту вже відбулася у Запоріжжі, Івано-Франківську та Києві. Виставковий тур має на меті показати культурне розмаїття прифронтового регіону та створити підґрунтя для нових партнерств між культурними інституціями

України. ГО «Мейнстрім» планує продовжувати роботу з національними спільнотами Запорізького краю, розвиваючи нові проекти й партнерства. Ініціатива реалізується за підтримки Фонду «Аскольд і Дір», що адмініструється ІСАР Єднання в межах програми «Сильне громадянське суспільство України — рушій реформ і демократії» за фінансування Норвегії та Швеції.

Проект «Ми є. Українство» нагадує: культурна різноманітність — не деталь, а основа нашої спільної стійкості. Це про те, що ми різні, і саме тому ми є!

УКРАЇНА

Моє серце болить
Від кровавих руїн
Міст твоїх;
Від чекаючих жнив,
Але кров'ю политих
Степів твоїх;
Від живцем похованих
Шахтарів твоїх;
За дітей безпорадних,
Але гордо співаючих твій гімн;
За солдат, які стали
Живими щитами;
За матерів, які у мирний час
Загубили своїх синів...
Україна-держава
Святої віри й чудес,
Ну коли ж ти стала
Мені такою близькою?
Коли ти страждала
від тяжких днів,
Я себе відчувала
Частинкою твоею.
Якщо частинками
збудуємо ціле,
Богу помолимося,
Багато зробимо.
За мирне небо —
Віддаймо.
Прославлена будеш
Народом своїм!

Юрета Хачатурян,
вчителька вірменської
недільної школи